

Nieuwsbrief

Jaargang 25, nummer 2, zomer 2011

HvC

HVC Nieuwsbrief

De HVC Nieuwsbrief wordt uitgegeven door de Historische Vereniging
Capelle aan den IJssel en verschijnt vier maal per jaar.
Leden van de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel
ontvangen de Nieuwsbrief gratis.

De contributie van de vereniging bedraagt € 15,00 per jaar;
Voor 65-plus leden en CJP-leden bedraagt de contributie € 9,00 per jaar.

Inhoud

1	Van de Voorzitter	pag.	34
2	Mijn leven te danken aan een mitrailleur....	pag.	36
3	Oorlogsmonument	pag.	38
4	Het ontstaan van kerkhoven	pag.	40
5	De weg naar het verleden...	pag.	42
6	Leden werven leden	pag.	44
7	Capellenaren uit 1674	pag.	45
8	Gesproken Geschiedenis	pag.	48
9	Ondernemerschap	pag.	55
10	Oproep!	pag.	57
11	HVC Boekwinkel	pag.	58
12	Heropening Dief- & Duifhuisje	pag.	60
13	Ook HVC!	pag.	61
14	Reacties van Lezers	pag.	62
15	Wat ligt er op de planken van het depot	pag.	63
16	Colofon	pag.	64

Bij de omslag:

Boerderij aan de 's Gravenweg 251, afgebroken in 1990.

*In de rubriek Gesproken Geschiedenis een interview met de huidige bewoner
van nummer 251 en een afbeelding van zijn onder moderne architectuur
gebouwde woning.*

*Bron: Gemeentearchief Rotterdam
Fotograaf: M. Visser*

Van de voorzitter

Uitkijkend op een prachtig rood bloeiende meidoorn, gele brem en paarse seringen realiseer ik me ineens dat de vorige keer dat ik mijn stukje schreef het nog echt winter was. Als bestuur waren we toen druk bezig met de voorbereidingen voor de Algemene Ledenvergadering, de diverse jaarstukken voor de gemeente enz.

Op die ledenvergadering, 30 maart jl, waren ongeveer veertig leden aanwezig. De educatieruimte puilden uit. De agenda werd snel afgewerkt en maar liefst twee nieuwe bestuursleden konden worden benoemd.

Jos Specht als bestuurslid facilitair beheer en Gerard van den Akker als bestuurslid educatie. Jos was al gekandideerd, Gerard stelde zich kandidaat na mijn oproep in de Nieuwsbrief voorjaar 2011.

Het bestuur van de HVC telt nu 6 leden. Alleen de functie bestuurslid collectievorming en –beheer is nog vacant.

Vanaf deze plaats wil ik Jos en Gerard nogmaals van harte welkom heten in het bestuur.

En zelf blijf ik nog graag een jaar uw voorzitter.

Dat ons museum in een uithoek van Capelle, aan een doodlopende weg ligt blijft toch een probleem voor velen. Ook de heer Ploegaert van BOOR, degene die de lezing na de pauze zou houden, had er last van. Maar daarom niet getreurd, de pauze werd al gauw ingevuld met het gebruikelijke hapje en een drankje ter afsluiting en vervolgens hield de heer Ploegaert, een half uur later dan gepland maar in een prima sfeer, een boeiende lezing over historische opgravingen in het hart van Rotterdam.

Al met al een zeer geslaagde ledenvergadering, waar ook de onderlinge ontmoeting een zeer belangrijke rol speelt. Of zoals een lid naderhand opmerkte: “Ik kom graag, je ontmoet elkaar, het is altijd gezellig.”

En nu zijn we alweer druk bezig met het uitvoeren van de speerpunten 2011.

Onder andere met de heropening van het Dief&Duifhuisje. Vrijdag 10 juni zal wethouder Jouke van Winden de openingshandeling verrichten. En op zaterdag 11 juni is het kleinste museum van Nederland van 13.00 – 16.00 uur, voor het eerst sinds jaren, weer open voor het publiek.

U bent van harte welkom om die zaterdag het resultaat met eigen ogen te komen bekijken. En lukt dat niet, geen probleem, in de maanden juli, augustus, september en oktober is het Dief&Duifhuisje ook elke 2e zaterdag geopend.

Ook de voorbereidingen voor Open Monumentendag zijn in volle gang. Dit jaar wordt Open Monumentendag gehouden op zaterdag 10 september. Het landelijk thema is 'Nieuw gebruik – Oud gebouw' en in Capelle vullen we dat thema weer op basis van de plaatselijke mogelijkheden in. Met een expositie in het Historisch Museum en allerlei openstellingen op Open Monumentendag zelf.

Het precieze programma ontvangt u, net als vorig jaar, bij de eerstvolgende Nieuwsbrief. Maar zet de datum alvast in uw agenda: zaterdag 10 september Open Monumentendag. Er valt veel te bekijken en bezoeken die dag.

En dat blijft toch het doel van onze vereniging. Zoveel mogelijk mensen steeds weer kennis laten maken met de geschiedenis en cultuur van Capelle aan den IJssel. Dat doen we door middel van bovenstaande activiteiten. Maar mensen zijn ook via internet op zoek naar informatie.

Ook daar zullen we moeten zorgen voor een goede en boeiende presentatie van de geschiedenis en cultuur van Capelle aan den IJssel. En ook daar wordt momenteel, door mensen van ons, druk aan gewerkt.

Zin om mee te doen, bijvoorbeeld als gastvrouw /-heer in het Historisch Museum / Beijerinckgemaal op zaterdagmiddag, we kunnen uw hulp goed gebruiken!

Of vindt u het leuk om met kinderen te werken. In het voor- en najaar komen op donderdagmorgen en –middag de groepen 6, 7 en 8 van het basisonderwijs voor een leuke doe-les naar het Beijerinckgemaal. Hulp bij de verschillende opdrachten die de kinderen moeten doen is altijd welkom!

Gewoon even een belletje naar ondergetekende en u krijgt alle informatie die u wilt hebben.

De HVC, dat zijn én doen we met z'n allen!

Anneke van den Bremen
Voorzitter

“Ik heb mijn leven te danken aan een kapotte mitrailleur”

Wangon (Midden-Java), 07-11-1947

Nachtpatrouille

Het is zondagmiddag, 14.00 uur. We zijn net wakker en moeten ons weer klaarmaken voor de volgende nachtpatrouille. Gelukkig is het gebied waar wij actief zijn voorzien van wegen, zodat we de scout-car kunnen gebruiken en niet hoeven te lopen.

Deze scout-car is uitgerust met een punt 50 (12,7 mm) mitrailleur en twee punt 30 (7,7 mm) mitrailleurs. De bemanning bestaat uit een commandant-schutter, die tevens de radio bedient, een chauffeur en twee schutters. Verder aan boord van dit voertuig bevinden zich nog persoonlijke wapens: een geweer of pistool-mitrailleur, een lichte mitrailleur, een brengun, een mortier van 2 inch en 2 kisten handgranaten.

De scout-car, die van boven open is, heeft aan de binnenzijde een rail waarop twee punt 30 mitrailleurs, die alles er rondom heen onder vuur kunnen nemen.

Dit is de scoutcar, waarover Jan van Campen het bevel voerde.

Ons vertrek is om 22.25 uur. 's Middags heb ik mijn mitrailleur (7,7 mm) nog in reparatie gegeven, zodat ik dus nu - werkloos - naast de chauffeur kan gaan zitten. We gaan op weg. Enkele minuten later, een paar kilometer van het kamp verwijderd, rijden we voor de tweede keer in twee maanden op een mijn. Op hetzelfde moment worden we door verschillende soorten wapens onder vuur genomen. De zitplaats boven het rechter wiel, normaliter mijn zitplaats, is in een groot gat veranderd. De chauffeur heeft een schot in zijn zij opgelopen en een van de schutters een schot in de rug. Wij zijn dus met slechts twee man over. Snel gooien we wat handgranaten in het rond. Daarna pak ik de 12,7 mm mitrailleur over van de gewonde schutter en weet een vijandelijke mitrailleur uit te schakelen.

Gelukkig is de ontploffing niet onopgemerkt gebleven en komt er snel hulp opdagen. De gewonden worden afgevoerd. Zij zijn na verloop van tijd volledig hersteld. De scout-car wordt door een takelwagen meegenomen naar het kamp en gaat, daar aangekomen, direct in reparatie. Binnen een dag is de achteras met de twee wielen vervangen en kunnen we er weer mee op patrouille. Later horen we dat aan vijandelijke zijde zeven doden en twaalf gewonden zijn gevallen.

Jan van Campen

Manschappen: 4

Commandant:

van Campen, J.

Chauffeur:

Machielsen, J., schot in de heup

. 50 – Schutter:

Vereeken, J., schot in de rug

. 30 – Schutter:

Notmeijer, B.

Het oorlogsmonument op de oude begraafplaats

De HVC ontving een dankbetuiging van het Kabinet Burgemeester Capelle aan den IJssel voor de medewerking aan de activiteiten rond de herdenking op 4 mei.

Dat het begrip vrijheid niet overal een erg vanzelfsprekend begrip is, wordt (school)kinderen) uitgelegd aan de hand van een project als: *Een veteraan in de klas*.

In april werd hieraan een vervolg gegeven in de vorm van de adoptie van het Oorlogsmonument op de Oude Begraafplaats door kinderen van de Capelse Schoolvereniging.

Zij plantten er bloemen en er werden gedichten voorgelezen en een lied gezongen. Onze leden Paul Weyling en Jan van Campen vertelden over het Oorlogsmonument zelf en over de oorlog en over de personen die genoemd worden op het monument.

In de expositieruimte hingen tekeningen van de kinderen.

Op 4 mei het traditionele leggen van kransen en bloemen bij het Oorlogsmonument dat voor die gelegenheid was getooid met de helmen van Nederlandse, Britse en Amerikaanse militairen, uit het HVC museumdepot.

Het ontstaan van kerkhoven

Door Toon Brekelmans, kerkhistoricus

Bij de oude Romeinen was het bij de wet verboden om een overledene in de stad te begraven of te cremen. Ze gebruikten gewoonlijk dan ook een stuk grond aan de buitenwegen. Bekend zijn de Romeinse catacomben, onderaardse gangen waar overledenen in nissen werden begraven.

Ook bij de Germanen, onze voorouders, gold de ongeschreven wet dat de overledene of zijn urn met as buiten de woonplaats in grafvelden of –heuvels bijgezet moest worden. Er heerste een zekere angst voor de geest van de doden die onheil kon aanrichten. Anderzijds werd er door nabestaanden bij het graf wel offers gebracht en maaltijden gehouden om de doden te gedenken en tot vriend te houden.

Hierin bracht de christelijke prediking een verre gaande verandering. Zo bepaalde Karel de Grote op het Concilie in 784: “Wie het lichaam van een gestorven mens naar de wijze der heidenen door vlammen doet verteren en de beenderen verbrandt tot as, zal onthoofd worden. Wij bevelen dat de lijken gebracht zullen worden naar de kerkhoven en niet naar de grafheuvels van de heidenen”.

Het graf op kerkhoven betekende de aanwezigheid van de overledenen in de levensgemeenschap, maar de angst hiervoor werd weggenomen door de

vroege christelijke leer van de verrijzenis van de doden. Verder heeft de martelarenverering van de oude kerk een belangrijke rol gespeeld. In het begin van de 4e eeuw kregen de christenen onder keizer Constantijn vrijheid van godsdienst. Dat bracht de christenen ertoe basilieken of kapellen boven het graf van de heiligen te bouwen. In de vroege Middeleeuwen streefde men ernaar om zo dicht mogelijk bij het graf van een heilige begraven te worden. Er zou een heilzame werking van uitgaan. Dit betrof vooral een elite, zoals bisschoppen, pastoors, burgemeesters en adellijke personen. Graven in kerkvloeren zijn nog een restant van dit geloof. Pas in 1827 en

Grafmonument op de Oude Begraafplaats, Capelle-West

1869 kwamen er in Nederland wetten tot stand die het begraven in kerken verboden. Een groot aantal gewone burgers werd al in de Middeleeuwen rond het kerkgebouw begraven. Hiervoor werd een grondgebied afgebakend dat het kerk-hof werd genoemd en door zegening als gewijde grond werd beschouwd.

*Grafsteen in de vloer van de Dorpskerk,
Capelle aan den IJssel*

Er zijn ons vanaf de 16e eeuw stenen grafkruizen van vooraanstaande of rijke families overgeleverd, maar van gewone mensen zijn vaak alleen de namen in begrafenissen- en jaargetijdenboeken bewaard gebleven.

Vanwege de beperktheid van de kerkhoven bij kerkgebouwen en de problemen van de ruimtelijke ordening ontstonden er vooral vanaf de 19e eeuw algemene begraafplaatsen buiten de kom van de gemeente.

Hiermee ging een belangrijke symboliek verloren. Een graf in of nabij de kerk betekende toch vooral ook een band met de levende gemeenschap in de kerk die er de diensten bijwoonde.

De weg naar het verleden

loopt langs het archief!

Niet alleen vrijwel elke donderdag, soms ook nog op andere dagen, ben ik samen met Frans van Es en Niels den Toom te vinden in één van de studiezalen van het Gemeentearchief Rotterdam (GAR), dat gevestigd is aan de Hofdijk, schuin achter het vroegere NS-station Rotterdam-Hofplein.

Dit is de plaats waar ook de archieven van de gemeente Capelle aan den IJssel zijn opgeslagen, zoals ambtelijke stukken, notariële akten, bouwtekeningen en niet te vergeten het bevolkingsregister en de burgerlijke stand. Daar houden wij ons al tweeënhalf jaar bezig met historisch onderzoek ten behoeve van het in het najaar van 2012 te verschijnen boek 'Achter de toonbank en langs de weg'. Dat onderzoek is intensief maar tegelijkertijd interessant werk. Het levert niet alleen iedere keer nieuwe historische feiten op, het gebeurt met regelmaat dat aan ons voor waar vertelde verhalen moeten worden gecorrigeerd of aangevuld, of in het ergste geval soms zelfs volledig moeten worden herzien! Prettig zijn daarbij de contacten die onder het verrichten van deze werkzaamheden worden gelegd met collega-onderzoekers. Vaak leiden deze tot waardevolle wederzijdse adviezen of het onderling uitwisselen van gegevens en opgedane kennis.

Zo werden mij onlangs een drietal vragen gesteld die betrekking hadden op de opvang te Capelle aan den IJssel van slachtoffers van het Duitse bombardement dinsdag 14 mei 1940. De eerste luidde: 'Weet jij hoeveel Rotterdammers na het Duitse bombardement op Rotterdam dinsdag 14 mei 1940 naar Capelle aan den IJssel zijn gevlucht?' Deze werd gevolgd door: 'Is jouw bekend hoeveel vluchtelingen zich toen in Capelle hebben gevestigd en niet meer naar Rotterdam zijn teruggekeerd?' De laatste vraag luidde: 'Ken jij mogelijk een familie die toen in Capelle is blijven wonen?' Ik vertelde de vragensteller wat ik wist, en wellicht is deze informatie ook interessant voor de lezers van de HVC-Nieuwsbrief.

Dinsdag 10 mei 1940

Capelle aan den IJssel heeft een flink aandeel gehad in de opvang van Rotterdamse vluchtelingen op dinsdag 14 mei 1940 en de dagen na de verschrikkingen van het misdadige en catastrofale bombardement door de Duitse Luftwaffe op de Maasstad. Ongeveer 5000 mensen vonden hier in eerste instantie onderdak bij familie, particulieren, in kerken, boerderijen, tuinderijen, bedrijven en schoolgebouwen. Burgemeester J. Verloop (1882-1958) gaf wethouder mejuffrouw A. Leusink (1894-1987) daarbij opdracht deze vluchtelingen van de allernoodzakelijkste behoeften te voorzien, waarbij de mensen die in de meubelfabriek van Bouman aan de Rotterdamse kant van de IJsselmondselaan waren ondergebracht niet mochten worden overgeslagen. Onder leiding van me-

vrouw J. Kars- Itjeshorst, de echtgenote van de in Capelle zeer bekende dominee J. Kars (1903-1942), en coupeuse mejuffrouw Westmaas werden in het kerkgebouw Rehoboth aan de Nijverheidstraat (later IJsseldijk), de voormalige boerderij van A. en P. Broere, door meisjesverenigingen en particulieren met behulp van 25 naaimachines honderden kledingstukken gemaakt. Er werd van 's morgens vroeg tot 's avonds laat met grote inzet gewerkt. Op het gemeentehuis aan Dorpsstraat 3 werd daarna alles gesorteerd, verdeeld en uitgereikt.

Familie Weyling

Halverwege de maand juni verbleven er nog zo'n 400 bombardementslachtoffers in Capelle, die bijna allemaal hier een huis zochten of er reeds een gevonden hadden. Onder hen het gezin van mijn grootouders: Cornelis Weyling (1888-1980) en Adriana Stoppelenburg (1891-1944) met hun vier zoons en vier dochters. De leden van de familie Weyling woonden aan Waterloostraat 63a in Rotterdam-Kralingen. De brisantbommen die om circa 13.27 uur op hun huis vielen waren de eerste van het vernietigende bombardement dat werd uitgevoerd door een vlucht van 54 Heinkels, die vanuit het oosten kwamen aanvlie-

De familie Weyling voor hun nieuwe huis aan de Waterloostraat 3. Bovenste rij, v.l.n.r.: Mijn vader Jan (1920-2002), Bets (Elizabeth, 1917-1988), Cornelis (1888-1980), Adriana (1891-1944), Gerrit (1914-1997), Cor (Cornelia, 1925-2010), Jannie (Adriana, 1927-1997). Onderste rij: Ria (Maria Geertrui, 1932), Huig (1934) en Pim (Adriaan Cornelis, 1929)

gen. Onmiddellijk vluchtten zij in de onder de woning gelegen kelder, waar het einde van de bommenregen werd afgewacht, waarna zo snel mogelijk werd getracht van de brandende plaats des onheils weg te komen. Welke vluchtroute richting Capelle werd genomen is niet zeker, wel dat onderdak werd gevonden bij de familie H.J. de Vogel aan Bermweg 52. Daar woonden zij in tot er in september een uit 1936 stammende woning in een blokje van vier werd aangeboden aan Waterloostraat 3, nadat eerst een huis aan de Kerklaan niet was doorgegaan. Op 30 september 1940 schreef de gemeente de familie Weyling daar in. Toeval of niet, het was in ieder geval bijzonder dat men te Capelle wederom in de Waterloostraat kwam te wonen. Tot op de dag van vandaag woont hier nog steeds de jongste dochter, al meer dan 60 jaar dus!

Paul Weyling

LEDEN WERVEN LEDEN

Op de bestuursvergadering van mei is gesproken over de invulling van het jubileum feest dat we volgend jaar hopen te vieren.

De diverse activiteiten staan in de steigers dus we kunnen er van uit gaan dat het een mooi feest wordt in maart 2012.

Wat zou het toch bijdragen aan de feestvreugde wanneer we in ons jubileumjaar kunnen vaststellen dat de HVC in 25 jaar is uitgegroeid tot een vitale en actieve vereniging, sterk verankerd in de Capelse samenleving met een ledental van 500 of meer. Het Bestuur roept u daarom op om mee te helpen dit doel te verwezenlijken en actief op zoek te gaan naar een nieuw lid van de HVC.

Leden die na 1 juni 2011 een nieuw lid (meerdere mag natuurlijk ook) opgeven via het bijgesloten kaartje dingen mee naar één van de te verloten exemplaren van het in 2012 verschijnende boek: "Achter de toonbank en langs de weg".

Het lidmaatschap kost €15 per jaar, voor 65+ €9 per jaar.

De Capellenaren van 1674 - Deel I

Dat Capelle aan den IJssel de laatste eeuw stormachtig gegroeid is, is wel bekend: van 5000 naar 65.000 inwoners in honderd jaar, "Van dijkdorp tot woonstad". Maar hoe was het vóór die tijd?

Weliswaar zijn er sinds 1800 geregeld volkstellingen gehouden, maar voor oudere gegevens zijn we afhankelijk van toevalligheden: is er geteld en is daar iets van bewaard?

We boffen: er zijn gegevens bewaard van een telling in 1674, dus precies 337 jaar geleden. Die telling was nodig, omdat er belasting betaald moest worden. Het "rampjaar" 1672/73 met onvoorstelbare vernielingen en grote verliezen aan mensenlevens was nog maar net achter de rug, en de schatkist van de overheid was leeg. Daarom kregen de ambachtsbestuurders van Capelle eind 1673 de opdracht van de Staten van Holland en West-Friesland om een overzicht te leveren van hun inwoners en hun vermogen om belasting te betalen, de zg. quotisatie.

Substituut-schout Everard Maes, de beide ambachtsbewaarders en de zeven schepenen gingen aan het werk en zorgden voor een uitvoerig overzicht. Hoe ze het precies deden is niet bekend, maar het leverde een verrassend uitvoerig beeld op. Het resultaat van hun werk berust bij het gemeentearchief Rotterdam.

Nog geen 800 inwoners

Alle Capelse huishoudens zijn beschreven, in volgorde van de plaats van hun woningen en per wijk. Er werden vijf wijken onderscheiden: Keten polder, de Oude Steenplaats, het Dorp van Cappelle, 's-Gravenweg en Schinkelsveen. De opsomming van huishoudens loopt per wijk steeds van west naar oost. Genoteerd werd de naam van het hoofd van het huishouden (meestal een man), of hij getrouwd was, hoeveel kinderen er bij hem woonden en evt. andere leden van het huishouden.

Ook het beroep waarmee zij hun brood verdienden werd opgenomen, en de vermelding of zij "gequotiseerd" waren, dat wil zeggen of hun vermogen boven een bepaalde grens lag, zodat zij belasting betaalden. En dat niet in dorre tabellen, maar in een beknopte beschrijving, met soms verrassende details. Daardoor komt het dorp ook nu nog tot leven.

Zo is Cornelis Plonen, die woont in de Oude Steenplaats, weliswaar gequotiseerd (dus niet onbemiddeld), maar hij woont in bij Arien Cornelis van Dijk, die "herberg placht te houden", zijn vrouw zit in het tuchthuis in Gouda, en hij is een oude kreupele man. Het klinkt als een pleidooi hem niet, of niet te zwaar, te belasten. De weduwe van Pieter Ariensz Roos, op het Dorp, heeft twee kinderen, haar man was timmerman, en de blinde moeder van haar man woont bij haar in.

Er zijn geen aantallen opgeteld en de notering, bijvoorbeeld van een inwoning, is niet altijd consequent, maar ik kom (globaal) tot een totaal van 209 huishoudingen, waarvan 81, bijna 40%, gequotiseerd is, dus vermogensbelastingplichtig.

tig. Het totaal aantal aangeduide personen laat zich optellen tot 749, dus gemiddeld ongeveer 3 ½ per huishouding.

Vijf verschillende wijken

De verdeling over de wijken is als volgt: Keten 56 huishoudingen (18 gequotiseerd), Oude Steenplaats 14 (6 geq.), Dorp 51 (10 geq.), 58 in 's-Gravenweg 58 (45 geq.) en Schinkelsveen 28 (2 geq.). De gequotiseerden zijn hoofdzakelijk boeren, die tevens landeigenaar zijn.

De beroepen in de vijf wijken zijn heel verschillend. Langs de 's-Gravenweg wonen vooral boeren, in Schinkelsveen bijna alleen baggeraars, in Keten domineren de vissers en langs de verdere dijk (Oude Steenplaats en Dorp) de ambachtslieden, middenstanders en notabelen. Arbeiders en armen zijn overal verspreid. Opvallend is de aanwezigheid van enkele vluchtelingen uit de oorlogsgebieden langs de voormalige Waterlinie. Ook zijn er nogal wat gezinnen of alleenstaanden die inwonen bij anderen.

Hier en daar heb ik de personalia aangevuld met gegevens uit andere bronnen, zoals het Notarieel Archief. Onze historische plaatsgenoten komen dan wat dichterbij.

Een paar Capellenaars uit Keten

In Keten (Capelle-West) leven 21 gezinnen alleen van de visserij; 6 combinieren dat met landbouw of hebben een paar koeien, 12 hebben landbouw als hoofdberoep.

Er woont een steenbakker, of eigenlijk twee: Govert Jansz van Esch, die weduwnaar is, woont in bij zijn broer Aert, diens vrouw en twee kinderen. Waarschijnlijk was de steenplaats die ten westen van de huidige Algerabrug gelegen moet hebben de hunne. Daar vlakbij was ook de Nieuwe Herberg en het "grote veer". Dat werd beheerd door twee veerlieden: Cornelis Claesen van Hameren en Cornelis Abramsz Somer, die een vrouw en zeven kinderen had.

Scheepstimmerman naar Jan Luijcken

Verder woonden er drie scheepmakers, onder wie Willem Willemsz (Hoogendijk) en zijn schoonvader Cornelis Jansz van der Leeu, een ex-scheepmaker uit Moordrecht, een mattenmaker, een grutter (inwonende zoon van Van Hameren), twee kleermakers en een smid. Eén gezin staat als vluchteling genoemd en twee gezinnen zijn "arm". De overigen zijn arbeider (15).

Een paar Capellenaars uit de Oude Steenplaats en het Dorp

Het aansluitende gebied dat Oude Steenplaats wordt genoemd is maar klein. De huidige wijk Oude Plaats is ernaar genoemd. Het strekt zich uit van het Huis (het Slot), waar de rentmeester en baljuw Cornelis Cappellenaer woont, die "zich erneert" met het innen van pachten, tot de korenmolen van Claes Adriaensz van der Duijn met zijn vrouw en vier kinderen (zie Nieuwsbrief voorjaar 2011).

Verder wonen er nog een timmerman, een mattenmaakster, een rietdekker en enkele arbeiders of arbeidsters. Vreemd genoeg woont er kennelijk geen steenbakker.

Aansluitend naar het oosten langs de dijk is de wijk het Dorp van Cappelle. Ook daar een gemengde bevolking, van ambachtslieden, notabelen en enkele arbeiders en armen. In de 51 huishoudens wonen drie kleermakers, drie schoenmakers, een smid, een timmerman, twee wevers, en drie mattemakers, maar ook de schoolmeester Pieter Wiggersz van Cappelle, die tevens bode is

van het ambacht, de chirurgijn Cornelis de Harlingh en de dominee Adrianus d'Bucq. Neeltje Adriaensdr Zeeuw, de weduwe van steenbakker Witten Maertensz Bleijswijck, heeft nog 6 kinderen in huis - een van hen is Daniël, wiens gedragsproblemen in eerdere Nieuwsbrieven (winter 2008 en voorjaar 2009) aan de orde kwamen. Bij haar in huis woont Pieter Jansz Homes met zijn vrouw, een vluchteling uit Goejanvervellesluijs, waar in het oorlogsjaar veel vernielingen zijn aangericht.

In de volgende Nieuwsbrief komt Deel II van dit verhaal. Het zal gaan over vluchtelingen in Capelle en over Capellenaars van de 's-Gravenweg en uit Schinkelveen anno 1674.

Suus Boef-van der Meulen

Gesproken geschiedenis

Interview met:

De heer L. (Leo) van Houten, 's Gravenweg 251

Ik begin altijd met de vraag: hoe komt u hier zo terecht?

Tja, toen ik afgestudeerd raakte ben ik in Rotterdam te werk gekomen. In de omgeving hadden wij een schoonzusje wonen in de Merelhoven. Capelle was dicht bij Rotterdam, wij kwamen uit Rijswijk – althans mijn vrouw komt uit Rijswijk, ik kom uit Den Haag – we hebben in Capelle rondgekeken en kwamen toen in het Maasdal terecht, dat waren toen de premie A-woningen die in Oostgaarde gebouwd werden. Daar hebben we zo'n 8, 9 jaren gewoond. Toen hebben we met 10 anderen, ieder voor zich, een huis gebouwd in Nieuwerkerk en zijn we naar Nieuwerkerk verhuisd. Daar hadden we een moment dat we zeiden: als de jongste van de lagere school af komt, dan gaan we terug naar Den Haag.

Onderwijl was ik hier bezig met de ontwikkeling van de golfbaan. Op enig moment werd dit perceel, met daarop de boerderij van Den Ouden, een boerderij uit 17-zoveel, per inschrijving te koop aangeboden door de gemeente. Daar hebben we op ingeschreven. We hebben vrij hoog geboden – we hadden het eerst laten taxeren. Maar het lukte net niet. Een paar duizend gulden zat IJsselbouw samen met Van Herk, net boven mij. Dus nou, het ging niet door.

Een maand of 2, 3 later, ik zat op kantoor, reed m'n echtgenote vanuit Nieuwerkerk naar Rotterdam, langs de 's-Gravenweg en zag ze dat dat stuk weer in de verkoop stond, door IJsselbouw.

We kwamen binnen 3 dagen tot overeenstemming en we hadden dit stuk grond. Maar we zaten in Nieuwerkerk en we waren nog niet aan verhuizen toe. Dus toen hebben we het 2 jaar laten liggen zoals alles erbij stond.

Onderwijl nog wel geprobeerd (want er stond een boerderij op uit 1720 – daar heb ik ook een beschrijving van, die kreeg ik toen van meneer Lingen, heel vriendelijk) bij de gemeente om subsidie te krijgen voor de restauratie. Maar de gemeente had helemaal geen subsidiebeleid, laat staan geld. Toen hebben we het geprobeerd via de provincie – die had geen belangstelling. Toen heb ik het nog geprobeerd bij Rijksmonumentenzorg in Den Haag. Daar zeiden ze letterlijk: “meneer, een boerderij uit 1720? Daar hebben we er zoveel van. Waar we in geïnteresseerd zijn, is Amsterdamse School, begin 20e eeuw. Dat willen we subsidiëren, maar geen boerderij uit 1700. “

Toen dacht ik: niemand geïnteresseerd???

De architect had gezegd: het is helemaal kuisverrot. Het stond op instorten. Dan zou je dus elk steentje moeten afbikken, helemaal slopen en opnieuw bouwen. Dat was ver buiten de begroting. Toen is er een bulldozer tegenaan gegaan en was het in een dag weg.

De architect die ik had ingehuurd om het te restaureren, had een huis, een boerderij uit 1400 gerestaureerd aan de Bovenberg in Bergambacht en dat had hij heel netjes gedaan. Vandaar dat we bij hem terecht kwamen. Die architect zei: "ja kijk, we gaan natuurlijk geen boerderij uit 1700 nabouwen. Als we nu nog net zo zouden schilderen als Rembrandt en zouden beeldhouwen als Michelangelo, dan schieten we niet op". Daar heb ik eens over nagedacht en ik dacht: man je hebt gelijk! We gaan natuurlijk geen quasi boerderij hier neerzetten die misschien wel leuk oogt, een beetje in de stijl van toen zou passen. Maar dat hoort helemaal niet. Iets is er, of iets is er niet. Ik ben toevallig bezig met modeltreintjes. Dan kan je leuk berglandschapjes nabouwen. Je kunt leuk romantische huisjes neerzetten als je dat zou willen. Maar nee, je bouwt naar de stijl van de tijd waarin je leeft. Zo is Amsterdam ook ontstaan, en Delft en Gouda en Schoonhoven. Maar zo is Rotterdam ook ontstaan! Kijk hoe mooi Rotterdam is als je over de Maasboulevard rijdt. Alles spiksplinternieuw. Dus ja, wij waren om. Joh, zet er iets nieuws neer. Met als enige opdracht het moet licht zijn. Hij is aan het tekenen geslagen en daar is dit uit gerold.

Dat is wel leuk om te horen inderdaad. Want de eerste vraag die op je lippen ligt is natuurlijk: het is wel heel anders en hoe is dat zo gekomen?

Ja, daar heb ik toen ook over nagedacht. Maar ik ben, nadat we dat gedaan hadden en de eerste tekeningen zagen (en dachten van Oeps dat is wat) er wel van overtuigd geraakt dat de kunst, architectuur - alles, zich ontwikkelt. Om nou maar dingen te kopiëren of quasi oud neer te zetten omdat je denkt dat dat landweggetjes niks anders kan verdragen dan dat.....

Sterker nog, als je modern bent ingericht en je hebt hier en daar een stuk antiek staan, dan komt dat stuk antiek veel mooier tot zijn recht dan wanneer het tussen allemaal antiek staat.

Kortom, wij waren helemaal om. Ga jij nou maar iets moois neerzetten naar de stijl van deze tijd! Dat heeft hij gedaan en dat is dit geworden, uiteindelijk.

Toen was het nog eigenlijk zo dat we zouden bouwen, precies zoals de boerderij stond. Namelijk achter die 2 monumentale kastanjes. Die kastanjes die stonden vroeger voor de voorgevel om de boerderij in de zomer te beschutten tegen al te felle zon. De voorkant stond op het zuiden. Dus achter die 2 kastanjes (ze zijn overigens beschermd) stond de boerderij met daarachter z'n stallen tot aan de golfbaan. En daar kwamen wij aan met de tekening van dit huis, bij de toenmalige stedenbouwkundige hier. En die zei: 'Nee, we gaan dat draaien. Het moet met z'n smoel naar de 's-Gravenweg'.

Ja, dat zou ook eigenlijk zonde zijn om het dwars op de weg te zetten natuurlijk.

Ja, maar het woonperceel was oorspronkelijk achter die kastanjes, naar het noorden toe, van zuid naar noord. En op de andere helft van het perceel rustte geen woonbestemming. Daar stond de varkensstal. Met in rode dakpannen in het overigens grijze dak '1901'. Dus die varkensstal was nog niet zo oud.

Maar die stal was toch ook tegen de vlakte zeker?

Alles! In één keer. We hebben het laten slopen toen. We waren nog helemaal niet aan bouwen toe. Maar op enig moment waren er jongens van het IJsselcollege brandjes aan het steken hier, in de bouwval van die boerderij. En ik dacht Ik moet geen trammelant met de burens hebben. Straks staat dit in lichterlaaie en slaat het over. Dus toen hebben we van de één op de andere dag Dirk van Delft gebeld en gezegd joh, doe d'r eens wat aan. Nou, toen was het ook in één keer gebeurd.

De architect, had hij verschillende ontwerpen, zodat u kon kiezen? Of heeft die man heel hard en lang nagedacht en gezegd Dit moet het worden?

Nee, er waren wel een paar ontwerpen. Maar die waren zó de tijd vooruit, dat we dat niet mooi vonden. In die tijd of net daarvoor werd alles zo gebouwd in

's Gravenweg 251 - Wat er stond.

van die scherpe hoeken, met daken die met een rechte wand van 45 graden zó naar beneden gingen en dan nog een stukje overstaken, alles heel scherp. Dat wilden we niet.

De gemeente eiste een goothoogte van 4 meter en niet meer. Vandaar ook die ronde daken op de garages. Dat is puur en alleen gedaan omdat je er geen kap op kon zetten, anders hield je daarboven geen woonruimte meer over. Dan wordt het te schuin af allemaal. Door de daken rond te maken krijg je veel meer stahoogte.

Het huis is volstrekt symmetrisch. Het is gebouwd volgens de formule van de Gulden Snede.

Nou, legt u dat maar even uit.

Dat is een bepaalde formule die in de loop der eeuwen heeft bewezen plezierig aan te doen. Het zijn verhoudingsgetallen voor hoogte, breedte, diepte en zo. Ik zal eens even kijken op internet, want nu vraagt u mij iets wat ik ook niet weet. Want ik ben geen architect.

Daar staat ie:

Voor alle maatvoeringen maken wij (architect Zwanziger) gebruik van de na-

's Gravenweg 251 - Wat er staat..

tuurlijke verhoudingen die onder andere vastgelegd zijn in de 'Modulor' van Le Corbusier. De basis is de 'Gulden Snede'. Dit is de verhouding 1 : 6,18. Alles in de natuur, inclusief de mens, is opgebouwd uit dit maatsysteem. Alle maten zijn gerelateerd aan uw eigen maatverhoudingen. U kunt dit vergelijken met muziek waarbij de noten in een vaste relatie tot elkaar staan. Bij het verbreken van die relatie ontstaan er valse klanken.

Dit citeer ik dus even van internet, want ik ben geen architect. Volgens die formule zijn deze maten allemaal. Het huis is volstrekt symmetrisch. Heeft u het linkergedeelte gezien, dan heeft u het rechter gedeelte gezien. De Gulden Snede is een plezierige maat. Je ziet bijvoorbeeld wel huizen waarvan je de gevel te hoog vindt, of in verhouding tot de breedte te klein of iets dergelijks.....

Op de site van architectenbureau Zwanziger zag ik uw huis, en ook nog meer huizen - meestal nogal futuristisch. Vierkante dozen en zo.

Nou, het huis in Zaltbommel vinden wij ook een mooi huis. Als je bij ons in de hal staat, kun je ook iets zien van de achtergrond van Zwanziger. Hij heeft, voordat hij architectuur ging studeren, de zeevaartschool gedaan. Als je kijkt in de hal, dan zie je dat de balustrades net lijken op een onderdeel van de brug van een schip. Ik kom zelf nog wel eens aan boord van schepen, en dan herken je dat ook. Maar voor een leek is het gewoon een aardig trappenhuis.

Op de site van architectenbureau Zwanziger staat: 'Architectuur is een uiting van emotie'. Waar combineren we dat met dit huis?

Dat is iets wat wij wel hebben gemerkt. Je vindt het huis mooi of je vindt het niet mooi. Dat is nu een keer zo. Mensen storen zich eraan, of ze vinden het prachtig. Dat betekent dus, hoe je het ook wendt of keert, dat het huis wel iets oproept. En dan heb je als kunstenaar precies je bedoeling bereikt, hè. Want dat is het enige doel van een kunstenaar, emotie oproepen. Als je er langs fietst en je denkt niks, dan is het vlak. Je kunt van Zwanziger zeggen wat je wilt, maar het is ook de man die de boerderij aan de Bovenberg fantastisch heeft gerestaureerd.

Wat zijn nu de meeste reacties die u op het huis krijgt?

Ach ja, wat zal ik ervan zeggen. De Historische Vereniging heeft niet nagelaten om heel verbolgen te doen over het feit dat dit huis ooit gebouwd heeft mogen worden. In de plaatselijke krantjes is er gefulmineerd tegen dit huis. Dat het de 's-Gravenweg onderuit zou halen en zo. Dat zijn dus hele sterke emoties. Dan zeg ik dat de architect goed werk heeft verricht! Ja, Picasso vond ook niet iedereen mooi, hè. Het is makkelijk om 100 jaar na dato te zeggen: dát is mooi, omdat zoveel mensen tevoren ook gezegd hebben dat het mooi is. Je moet het mooi vinden of lelijk vinden op het moment dat je het zelf voor de eerste keer ziet. Ja, niet iedereen kan daartegen, omdat de 's-Gravenweg, dat merk ik ook wel in de politiek, toch een heel apart plekje inneemt in Capelle. En volstrekt terecht! Maar ik weet nog wel hoe de 's-Gravenweg in Rotterdam eruit zag toen ik vanuit Capelle naar Rotterdam ging 25 jaar geleden en hoe de 's-Gra-

venweg er nu uitziet daar. Dan zie je toch dat de stad geleidelijk maar wel gestaag opschuift. Dat is toch een teken des tijds!

En uw burens hier, want vonden die ervan?

De buurt hier is vrij liberaal. In de zin van ja, het is volstrekt anders en ja, het is leuk. Mijn overbuurman daar, die heeft een jaren-30 huis. Dat was een mooi huis, maar dat gaat hij nu helemaal moderniseren. Het staat helemaal in de steigers. En in dat nieuwe huis komen elementen terug van Frank Lloyd Wright. (*) Hij is daar ook wezen kijken, bij Pittsburgh. En wij waren daar toevallig met de vakantie afgelopen zomer ook. En dat wordt ook mooi. Maar er zullen ongetwijfeld mensen zijn die zeggen: weer zo'n huis gesloopt. Net als ze van die boerderij hier zeiden.

Wat vindt u nu het fijnste aan dit huis?

De ruimte. Het licht. Overal waar je staat heb je het daglicht van dat moment. Het wordt niet versluierd door overhangende balkons of gebouwen die dicht in de buurt staan. Binnen is buiten en buiten is binnen.

Zijn er ook nog dingen waar u achteraf minder blij mee bent?

Wat is nog steeds betreurd is dat er geen kelder in zit. Dat is stom mij. Er had een kelder in gemoeten. Maar hier een kelder bouwen is onevenredig duur. Want als je hier een halve meter graaft, dan zit je al in het water.

Dus moet je een hele fundering maken. En vroeger deden ze dat ook wel. Er zijn ook wel huizen met een kelder. Maar hier, tja. De langste heipaal die onder dit huis zit, is 29 meter!

Hoe is het wonen hier in de buurt en het contact met de burens?

Zoals ik zei, met 2 anderen heb ik hier dus de golfbaan aangelegd. Dat zal 1991 geweest zijn. Dus ik had hier al heel veel kennissen, door de bouw van de golfbaan, door bezwaarschriften en procedures die daar allemaal aan vooraf zijn gegaan.

Ha, u had dus meteen allemaal vrienden hier!

Ja ja, ik moet zeggen uiteindelijk toch wel! Dit stuk van de 's-Gravenweg heeft een hele hoge sociale graad van organisatie. Vanaf de Kanaalweg tot en met de Klaas Klinkert zijn er een paar bewoners (wij maken daar ook deel van uit) die organiseren elk jaar een barbecue en die organiseren elk jaar een nieuwjaarsreceptie. En nu is daar iemand bij komen wonen, de familie Stip, die heeft Opera-Aan-De-'s-Gravenweg georganiseerd. Met een heel koor en dat soort dingen meer. Dit stuk van de 's-Gravenweg, inclusief de Stationsbuurt, dat moet ik erbij zeggen, gaat heel goed met elkaar om. Die weten ook, zonder dat je ze spreekt, of je wel of niet met vakantie bent. Je wordt gemist.

(*) Invloedrijke Amerikaanse architect, o.a. ontwerper van het Guggenheim Museum in New York (red.)

Dat had ik niet verwacht. Ik dacht u kent vast uw burens niet!

Nee, we gaan heel intensief met elkaar om. Dat komt ook vanwege die beesten. We hebben zelf ook een hond. Ze hebben hier bijna allemaal een hond. Of ze hebben paarden - dus je hebt kinderen die met paarden op en neer gaan. Het land aan de overkant wordt nog goed onderhouden, dus je spreekt de mensen als ze op het land bezig zijn.

En de 's-Gravenweg als weg om aan te wonen?

Ja, er wordt weleens te hard gereden. Ja, waar niet. Er wordt ook weleens te langzaam gereden, zeg ik dan. Het is een gevaarlijke weg. Dat moet je wel weten!

Aan de achterkant is de golfbaan. En ja, we hebben weleens een golfbal door de ruit gehad! Maar we wonen we hier natuurlijk heerlijk rustig. We zijn bevoorrecht.

Adri de Jonge

Naschrift redactie

Het bovenstaande interview werd al enige tijd geleden gehouden naar aanleiding van de uitgave van het boek "Van Dijkdorp tot Woonstad" (HVC - "Van den Bremen, De Jong, Peters-van der Gouw, Van Wijngaarden).

In het boek "het boerenerfgoed van Capelle aan den IJssel (HVC - Van Es, Weyling, Bolkestein, Breedijk) laten de laatste bewoners van de boerderij aan de 's Gravenweg 251 weten "het heel erg jammer te vinden dat het oorspronkelijk herenhuis met stalaanbouw is verdwenen. Gesloopt om plaats te maken voor een woonhuis, waarvan de architectuur op die locatie door velen als ongepast wordt beschouwd".

De werkgroep Gesproken Geschiedenis spreekt van een "andere kijk op het behoud van oude panden".

Het maakt de inhoud van dit interview interessante lectuur, welke mening je ook bent toegedaan.

Ondernemerschap

In vervlogen tijden zijn er altijd mensen geweest die hun leven een andere wending gaven door heel iets anders te gaan doen. Zij zijn feitelijk de motor of te wel het trekpaard van de toekomst door hun ondernemerschap, durf, geluk en tegenslagen.

Dirk Adrianus Hoogendijk en zijn echtgenote Johanna van Cappellen boerden in de negentiende eeuw in Keeten te Capelle aan den IJssel. Hij had daar in de polder een boerderij met een zomerhuis en diverse percelen weiland in de buurt van de Oostkade, nu IJsselmondselaan, tevens een zelling buitendijks alsmede nog enige percelen weiland aan de `s Gravenweg. Om één of andere reden was hij waarschijnlijk op zijn tweeëndertigste het boeren zat met als gevolg dat hij de kans greep om een bierbrouwerij over te nemen in Bodegraven.

De brouwerij was genaamd `Het wapen van Bodegraven`, in eigendom van Andries Korver Junior en Pieter Kock samen handelend onder de firma S. Kock en A. Korver Jr. & Co.

In de maand februari 1863 was de koop van de brouwerij snel geregeld door een bedrag te betalen van 4.500 gulden kosten koper onder enige voorwaarden en bepalingen.

Het pand Phoenix aan de Rijn, rechts met schoorsteen. Later volgde nieuwbouw en vestigde zich er een olieslagerij van de firma Honig. Nog later werd het een productieplaats voor Andrélon. (Met dank aan de Historische Kring Bodegraven)

Vervolgens verkocht hij op 25 maart in het openbaar zijn levende have en roerende goederen, vervolgens op 27 april zijn boerderij met alles erop en eraan en de landerijen aan Pieter Dijkshoorn Willemszoon wonende te Overschie wat hem een bedrag van 23.000 gulden opleverde.

Volgens de Nieuwsbrief `Boreftse Berichten` van de Historische Vereniging te Bodegraven was de brouwerij de laatste jaren vóór de verkoop behoorlijk achteruit geboerd en waren beiden firmanten er zeer gelukkig mee dat er een koper in de persoon van Hoogendijk werd gevonden die het risico aandurfde. Hoe hij het bedrijf draaiende hield is niet bekend, gestaag leek de brouwerij zich langzaam naar een einde te slepen, maar dat kwam sneller dan verwacht. In 1865 brak er brand uit en werd het bedrijfspand volledig in de as gelegd. Daarmee kwam er een eind aan de bijna veertigjarige brouwerij.

Hoogendijk stond voor de keus: een nieuwe brouwerij of een andere bestemming. Hij koos wijselijk voor het laatste. Hij liet ter plaatse een nieuw bedrijfspand bouwen. Het werd later overgenomen door de dorps-smid, die er een stoomoliemolen in exploiteerde waar nu het huidige gebouw `De Phoenix` staat aan de Noordstraat te Bodegraven.

Het laatste wat van Hoogendijk bekend is dat hij in 1868 in Bodegraven een dochter kreeg die trouwde te Rotterdam op 13 oktober 1886 en dat hij op 29 augustus 1902 op 72 jarige leeftijd te Hillegersberg is overleden.

Cees van Yperen

Laatste oproep

Kralingseveer en Capelle-West!!!!

De werkzaamheden aan het HVC-boek 'Achter de toonbank en langs de weg' vorderen gestaag en zo langzamerhand begint het tijd te worden om voor Kralingseveer en Capelle-West de balans op te maken. Inmiddels zijn er, verspreid over alle wijken, 186 adressen op de korrel genomen. Dit betekent voor de winkelnering dat, in verband met opvolging en overnames, de geschiedenis van een aanzienlijk groter aantal families al is vastgelegd.

In de komende weken zal als eerste het hoofdstuk Kralingseveer worden afgerond. Met circa 70 beschrijvingen wordt een duidelijk beeld geschetst van het leven in een wijk waar vroeger op maandagmorgen de huisvrouwen op grote schaal naar de waterstoker togen om zich daar voor een paar centen enkele emmers warm water te verschaffen. Thuisgekomen vulden ze daarmee de waskuip en nam de nieuwe werkweek een aanvang.

Naast de winkelnering is er veel ruimte voor de ambulanten, venters die met allerlei producten, soms luid schreeuwend, van deur tot deur gingen. Toch is

*Een etalage vol met bloemen bij
G. van Schaik - Electro en IJzerwaren – aan de IJsselmondselaan.*

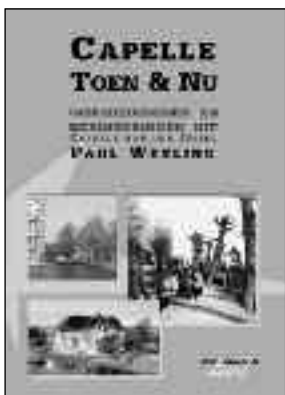

vaak het probleem dat, hoewel er heel wat over deze beroepsgroep kon worden vastgelegd, het fotomateriaal of van slechte kwaliteit is, of zelfs in het geheel ontbreekt. Vandaar de volgende oproep, niet alleen voor Kralingseveer maar voor geheel Capelle aan den IJssel, nu de voorjaars schoonmaak nog in volle gang is. Komt u op zolder of op allerlei andere ongebruikelijke plaatsen schoendozen met oude en mogelijk soms gescheurde foto's tegen, neem dan even de moeite te bellen of een e-mail te sturen. Daar doet u niet alleen ons, maar straks ook vele lezers een enorm plezier mee.

Waarom wij ineens zo'n vliegende haast hebben, zo zult u zich mogelijk afvragen, het boek verschijnt toch pas in het najaar van 2012? Inderdaad, maar als over enkele weken de totale tekst van Kralingseveer gereed is, wordt daarvan direct de lay-out gemaakt. Daarna is het over en uit! Wijzigingen of plaats voor anderszins zijn vanaf dat moment niet meer mogelijk.

Dus niet gedraald, u kunt terecht bij Frans van Es, 010-4500883 of fransvanes@planet.nl en bij Paul Weyling, 010-4501219 of paul.weyling@online.nl

De HVC Boekenwinkel

Het is u waarschijnlijk bekend, dat door de HVC een aantal zeer lezenswaardige boeken is uitgegeven waarin typisch Capelse zaken worden belicht. Enkele van deze boeken zijn wat langer geleden uitgegeven, wat mede reden is om onze lezers nog eens een overzicht te geven van wat nog voorradig is.

Capelle Toen en Nu	€10,00
Capelse Histories/Vroeger hoort erbij	€ 9,00
Capelse Monumenten Route	€ 5,00
Geschiedenis Van Cappelenstichting	€10,00
Hein en Jonna van de Steenplaats	€12,50
Herinneringen rond Hollandsche IJssel	€14,95
Het Boerenerfgoed van Capelle a/d IJssel	€19,75
Hollandse IJsselkering	€ 7,50
Leven en Werken rond Lek en IJssel	€17,45
Stormvloed aan de IJssel	€12,50
Van Dijkdorp tot Woonstad	€24,95

Mocht u voor één of meerdere titels belangstelling hebben, deze boeken zijn verkrijgbaar in het Historisch Museum/Gemaal aan de Bermweg 13. Om administratieve rompslomp zo veel mogelijk te vermijden, verzoeken wij u ter plaatse contant af te rekenen.

Wilt u boeken bestellen dan kan dat via hvc-capelle@het.net.nl. U zult dan worden verzocht de betaling van uw bestelling te doen waarna toezending c.q. bezorging volgt.

**Boeken
vol
met
herinneringen**

Feestelijke (her)opening van het Dief- en Duifhuisje

Op 10 juni a.s. zal wethouder J. van Winden de officiële openingshandeling verrichten van het waarschijnlijk kleinste museum van Nederland, het Dief- en Duifhuisje aan de Nieuwe Laan 11, tegenover zorgcentrum De Rozenburcht.

Meldden wij in de vorige HVC Nieuwsbrief al dat enkele maanden van overleg met de Monumentencommissie ertoe hadden geleid dat het interieur van het Dief- en Duifhuisje geschikt kon worden gemaakt voor het ontvangen van bezoekers, nu is ook de werkgroep Exposities klaar met de inrichting van het monumentale pandje.

Het Dief- en Duifhuisje werd in 1996 door de Gemeente Capelle aan den IJssel ter beschikking gesteld aan de Historische Vereniging. Wethouder Tammel droeg het beheer van het pandje op Open Monumentendag 1996 officieel aan de HVC over.

In de jaren daarna werden een aantal exposities in het gebouwtje gehouden, waaraan vooral Jaap en Klazien de Gier goede herinneringen hebben overgehouden. Absoluut hoogtepunt en HVC record: een kleine 250 bezoekers op één dag voor de expositie over de busonderneming Van Gog.

Nu zal op 11 juni de eerste tentoonstelling in het nieuwe interieur voor het publiek toegankelijk zijn.

Onderwerpen: Het Slot van Capelle en Duifhuizen in Nederland.

Het Dief- en Duifhuisje is geopend van 13.00 – 16.00 uur.

Het ligt in de bedoeling om het museum in de periode van juni tot en met oktober 2011 elke tweede zaterdag van de maand open te stellen voor publiek.

Met dank aan de HVC gastheren en –vrouwen die zich hebben aangemeld om u in het Dief- en Duifhuisje te verwelkomen.

Activiteiten van HVC leden

HVC Op 15 maart waren leden van de PROBUS club Prins Alexander bij elkaar in De Keizershof om er te luisteren naar een lezing over de polder Prins Alexander. De lezing werd gegeven door Hans Bolkestein die veel informatie verzamelde over het onderwerp bij het opzetten van de HVC tentoonstelling “Tussen IJssel en Rotte” over het ontstaan van de polder, waarin ook Capelle aan den IJssel ligt, en de belangrijke rol die was weggelegd voor het gemaal Jan Anne Beijerinck.

HVC Het huis-aan-huisblad De Postiljon kent een Keerzijde. Op de achterpagina met die naam schrijft Wim van den Bremen wekelijks een artikeltje bij een foto van de HVC Beeldbank onder het hoofdje Capelle in het verleden.

En met succes. Soms wordt de afgedrukte foto besteld. Soms weten lezers nog informatie toe te voegen. Maar de meeste reacties komen toch van ‘nieuwe’ Capellenaren, die hierdoor belangstelling voor de lokale geschiedenis krijgen

HVC Zaterdag 14 mei werd de braderie in Capelle-West georganiseerd en was de HVC er present met een kraam.

Frans van Es en Paul Weyling stonden er, in de hoop mensen tegen te komen met een waardevolle bijdrage voor het boek dat zij aan het schrijven zijn over de (ambulante) handel van Capelle aan den IJssel in de jaren 1905-1965. Bijdragen in de vorm van oude foto’s en ander beeldmateriaal.

Dat had redelijk succes en ‘onderweg’ maakte Frans van Es iemand nog even lid van de HVC.

(Bijdragen voor deze rubriek aan j.specht@ziggo.nl)

REACTIES VAN LEZERS

Devonia

Er was nog de openstaande vraag waarom de heer Aaldijk op zondag op de Kerklaan fietste, op weg naar de zondagschool (zie deze rubriek in het vorige nummer).

De heer Van der Kraan liet weten dat hij de volgende informatie heeft gekregen (met dank aan Frans van Es): Nicolaas Aaldijk werd op 1 juli 1882 geboren, woonde later in het onderhuis van Noorlander aan de Dorpsstraat 52 en was schoenmakersknecht bij Adriaan Visser. Op 15 oktober 1936 verhuisde hij naar de 's Gravenweg 271, u raadt het al, achter de Devonia.

Eind '36 waren de heer Van der Kraan en zijn zus dus al 7 en 10 jaar oud wanneer Aaldijk ze op zondag voorbij fietste.

Aanhanger

Het klussteam van de HVC maakt zich nuttig door het uitvoeren van allerlei werkzaamheden in en rond het Historisch Museum, de oude begraafplaats en het Dief- en Duifhuisje. Soms hoort daar ook het vervoer van zware - of volumineuze voorwerpen bij.

Cees van Yperen vraagt zich af of iemand misschien een aanhanger in de schuur heeft staan, die af en toe geleend mag worden voor vervoer van grote objecten.

Capelle aan den IJssel. De Geschiedenis

Uw redacteur zou graag in het bezit komen van een exemplaar van dit jaren geleden uitgegeven boek. Kent u iemand die in het bezit is van het boek en er afstand van wil doen (uiteraard tegen vergoeding) of heeft u zelf een exemplaar dat u zou willen afstaan, laat het dan weten aan j.specht@ziggo.nl of 010-284 79 09.

OPROEP

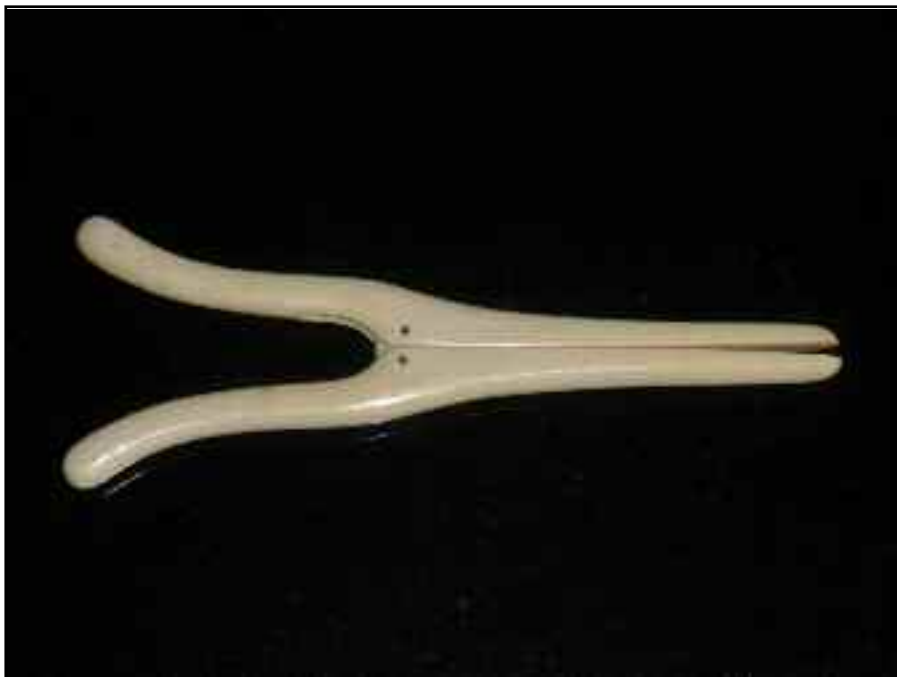
Gaat u opruimen, maakt u uw zolder of kelder leeg en u komt Capelle memorabilia (bekers, medailles, rapporten, foto's, boeken e.d.) tegen? Gooi ze niet weg, maar neem contact op met de redactie via tel. 010 - 284 79 09 of email hvc-capelle@hetnet.nl

WAT LIGT ER OP DE PLANKEN VAN HET DEPOT?

Af en toe roepen we uw hulp in bij de identificatie van een voorwerp. Zoals bij het afgebeelde “tangetje”.

Het is ivoorkleurig, waarschijnlijk gemaakt van been en heeft een stompe bek (het kan niet knippen, dus het is geen schaar). Aangezien het in een doos met naai- en handwerkgerief zat, gaan we er vanuit dat het iets te maken heeft met handwerken.

De naaidoos en de betreffende “tang” liggen momenteel in de vitrine van het museum. U kunt het dus van dichtbij bekijken. Graag uw reactie per post of e-mail naar de HVC.

Colofon

HVC

HISTORISCHE VERENIGING
CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Lijst van bestuursleden

Voorzitter	Mevr. A. van den Bremen	010 284 95 48
Secretaris/PR	Dhr. J.M. van Leest	010 458 65 05
Penningmeester/ Ledenadministratie	Mevr. A. Swets	010 450 68 83
Exposities/Voorlichting	Mevr. A. Scheffer	010 421 64 18
Facilitair Beheer	Dhr. J. Specht	010 284 79 09
Educatie	Dhr G. van den Akker	010 284 71 76
Collectievorming en-beheer	Vacature	

Eindredactie Nieuwsbrief Dhr. J. Specht 010 284 79 09

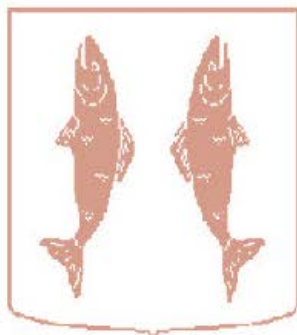
Website www.hvc-capelle.nl
Email hvc-capelle@hetnet.nl

Historisch Museum, Bermweg 13, gevestigd in het Jan Anne Beijerinck-gemaal, is iedere zaterdag geopend voor het publiek van 13.00 - 16.00 uur. Toegang gratis.
Telefonisch bereikbaar onder nummer 010 450 00 80

Van Cappellenhuis, Dorpsstraat 164, herbergt één van de mooiste Regentenkamers van Nederland. Medewerkers van de HVC leiden u elke tweede zaterdag van de maand rond tussen 13.00 en 16.00 uur. Toegang gratis.

Nog even dit.....

Het Bestuur van HVC streeft er naar om met haar leden met de beschikbare mogelijkheden te kunnen communiceren. Zij zou daarom ook graag beschikken over de email adressen van de leden. De Nieuwsbrief blijft uiteraard de belangrijkste informatiebron van de vereniging, maar om u op de hoogte te kunnen houden van bijvoorbeeld tussentijdse activiteiten, vragen wij u ons uw email adres te sturen:
hvc-capelle@hetnet.nl

HISTORISCHE VERENIGING CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Secretariaat: Postbus 136, 2900 AC Capelle aan den IJssel
Redactieadres: Rogaland 27, 2905 AP Capelle aan den IJssel
Telefoon: 010 - 284 79 09
Email: j.specht@ziggo.nl